

АГЕНЦИЈА ЗА ЕНЕРГЕТИКУ
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
Број:426/2024-Д-02/1
Датум: 19. септембар 2024. године
Београд, Теразије 5/У

На основу члана 39. став 1. и члана 92. став 1, а у вези са чланом 88. став 2. тачка б) Закона о енергетици („Службени гласник РС”, бр. 145/14, 95/18-др. закон, 40/21, 35/23-др.закон и 62/23),

Савет Агенције за енергетику Републике Србије, на 302. редовној седници од 19. септембра 2024. године, донео је

ОДЛУКУ

о давању сагласности на Одлуку о цени приступа систему за транспорт нафте нафтоводом

I

Даје се сагласност на Одлуку о цени приступа систему за транспорт нафте нафтоводом број: VII-3/B-CA, коју је донела Скупштина Транснафта АД Панчево, на седници одржаној 18. јула 2024. године.

II

Ову одлуку објавити у „Службеном гласнику Републике Србије” и на сајту Агенције за енергетику Републике Србије (www.aers.rs).

Савет Агенције за енергетику Републике Србије

Број:426/2024-Д-02/1
у Београду, 19. септембра 2024. године

ПРЕДСЕДНИК САВЕТА

Број: 426/2024-Д-02
Датум: 19.07.2024.
МП/МЦ

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ уз сагласност на Одлуку „Транснафта“ ад, Панчево о цени приступа систему за транспорт нафте нафтоводом

„Транснафта“ ад, Панчево доставило је 19.07.2024. године Агенцији за енергетику Републике Србије захтев за давање сагласности на одлуку о цени приступа систему за транспорт нафте нафтоводом са одлуком о цени приступа систему за транспорт нафте нафтоводом број VII-3/B-CA од 18.07.2024. године.

У одлуци су утврђене следеће цене приступа систему за транспорт нафте нафтоводима исказане према утврђеној Методологији за одређивање цене приступа систему за транспорт нафте нафтоводима и деривата нафте продуктоводима („Службени гласник РС“, бр. 93/12, 123/12, 116/14, 4/16, 41/16-исправка, 111/17, 4/19 и 130/22) и то:

Деоница нафтовода	Тарифа „енергент“ (динара / t / 100 km)
Дунав – Нови Сад	193,73
Нови Сад – Панчево	154,10

ЕНЕРГЕТСКО - ТЕХНИЧКА АНАЛИЗА

Опис транспортног система

Енергетску делатност Транспорт нафте нафтоводима „Транснафта АД“ (у даљем тексту: Транснафта) обавља на једносмерном нафтоводу за транспорт сирове нафте укупне дужине 154,4 km, који се састоји од две деонице:

- ДН -1: Бачко Ново Село (Дунав) – Нови Сад дужине 63,4 km (26") и
- ДН -2: Нови Сад – Панчево дужине 91,0 km (18")

Деоницом ДН-1 транспортује се искључиво увозна сирова нафта, која се преузима из хрватског система за транспорт нафте ЈАНАФ. Део сирове нафте транспортован овом деоницом се привремено одлаже на складишту нафте Нови Сад. Ова сирова нафта се до краја 2012. године делимично прерађивала и у рафинерији Нови Сад, која је сада само складиште нафте, а од тада се искључиво користи за намешавање са домаћом сировом нафтом, како би се поправиле транспортне карактеристике, односно омогућио цевоводни транспорт парафинске нафте и у зимском периоду до рафинерије нафте Панчево, као крајње дестинације.

Деоницом ДН-2 транспортују се, сирова нафта са домаћих поља и сирова нафта из увоза.

Анализа транспорта сирове нафте у претходним регулаторним периодима (2020-2023. године)

За период 2020-2023. године, приказани су подаци о планираним и реализованим количинама транспортоване сирове нафте за сваку деоницу.

година	деоница	планиране количине [t]	реализоване количине [t]	одступање од плана
2020	ДН-1	2.800.000,00	2.549.284,72	-9,83%
	ДН-2	3.350.000,00	3.134.193,87	-6,89%
2021	ДН-1	2.700.000,00	2.699.057,63	-0,03%
	ДН-2	3.350.000,00	3.492.061,91	4,07%
2022	ДН-1	2.800.000,00	3.363.724,22	16,76%
	ДН-2	3.450.000,00	4.049.716,64	14,81%
2023	ДН-1	3.100.000,00	3.042.224,73	-1,90%
	ДН-2	3.820.000,00	3.803.438,15	-0,44%

Табела 1. Планиране и реализоване количине транспортоване сирове нафте по деоницама у периоду 2020 – 2023

Планирање количина за транспорт нафте деоницама нафтовода иницијално је базирано на годишњем Плану пословања Транснафте. Планиране количине су се накнадно кориговале подацима из билатералних уговора о транспорту нафте са компанијом Нафтна индустрија Србије а.д. (НИС) која је и једини корисник транспортног система. Значајно одступање од планираних количина за 2022. годину је последица потребе формирања већих залиха и сирове нафте и нафтних деривата због неизвесности услед енергетске кризе.

Пројектовани годишњи капацитет транспорта сирове нафте деоницом ДН-1 је 9 милиона тона, а деоницом ДН-2 је 6 милиона тона. У складу са тиме, степен искоришћености капацитета транспортног система (СИТС) по деоницама у периоду 2020 – 2024 је:

година	деоница	реализоване количине [t]	реализовани степен искоришћености	СИТС
2020	ДН-1	2.549.284,72	28,33%	26,10%
	ДН-2	3.134.193,87	52,24%	49,00%
2021	ДН-1	2.699.057,63	29,99%	28,33%
	ДН-2	3.492.061,91	58,20%	52,24%
2022	ДН-1	3.363.724,22	37,37%	29,99%
	ДН-2	4.049.716,64	67,50%	58,20%
2023	ДН-1	3.042.224,73	33,80%	37,37%
	ДН-2	3.803.438,15	63,39%	67,50%
2024	ДН-1			33,80%
	ДН-2			63,39%

Табела 2. Степен искоришћености капацитета транспортног система по деоницама у периоду 2020 - 2024

Сагласно Методологији за одређивање цене приступа систему за транспорт нафте нафтоводима и деривата нафте продуктоводима (Методологија), степен искоришћености капацитета транспортног система у регулаторном периоду одређује се као количник транспортоване количине по деоницама у години која претходи регулаторном периоду и пројектованом годишњем капацитету по деоницама.

Усклађени максимално одобрени приход зависи од степена искоришћености капацитета транспортног система у претходној регулаторној години. Минимални степен искоришћености система код кога нема усклађивања максимално одобреног прихода је 20% за системе пројектоване за транспорт преко 7 милиона тона (деоница ДН-1), односно 40% за системе пројектоване за транспорт до 7 милиона тона (деоница ДН-2). На основу приказаних података види се да у складу са Методологијом, не постоји потреба за обрачуном усклађеног максимално одобреног прихода за обе деонице.

Количине сирове нафте планиране за транспорт деоницама нафтовода у 2024. години

Методологијом је прописано да су основ за утврђивање цена транспорта, количине сирове нафте које ће се транспортовати према Енергетском билансу Републике Србије, односно података који служе за његово доношење или уговорене количине транспорта нафте нафтоводима транспортера и корисника транспортног система за регулаторни период. Процена количина сирове нафте планираних за транспорт у 2024. години системом за транспорт нафте нафтоводом базирана је на Енергетском билансу Републике Србије и усклађена је са подацима садржаним у Програму пословања Транснафте за 2024. годину, на који је Влада Републике Србије дала сагласност.

Количине планиране за 2024. годину су знатно мање у односу на планиране количине за 2023. годину, јер је за ову годину предвиђен ремонт у Рафинерији нафте Панчево. Комплетна увозна нафта биће транспортована деоницом ДН-1, а деоницом ДН-2 ће бити транспортован и део нафте из домаће производње:

ДН-1: 2.800.000 t (увозна сирова нафта)

ДН-2: 2.800.000 t + 720.000 t (део домаће сирове нафте) = 3.520.000 t

Губици у транспорту

Трошкови надокнаде губитака нафте у систему за транспорт нафте нафтоводима, у складу са Методологијом, не укључују се у обрачун максимално одобреног прихода енергетског субјекта који обавља делатност транспорта нафте нафтоводима. Међутим, транспортер је дужан да транспортне губитке прати и да их евидентира.

Реалних губитака у транспорту нафте нафтоводом практично нема, већ су искључиво последица дозвољене грешке мерења на мерилима на улазу и на излазу са транспортног система. Како би систем за транспорт нафте нафтоводима и даље функционисао практично без губитака, транспортер је извршио реконструкцију мерних мостова на терминалу Нови Сад.

Планирани губици у транспорту су у складу са до сада оствареним губицима и износе 0,15%.

План инвестиција

Транснафта је 30.04.2024. године донела План развоја система за транспорт нафте нафтоводима са планом инвестиција за период 2024-2028. године, а Агенција је 23.05.2024. године дала сагласност на овај документ.

Планиране инвестиције, односно производна улагања у 2024. години су у функцији развоја система за транспорт нафте нафтоводима, односно повећања сигурности и квалитета континуираног транспорта нафте системом нафтовода.

Закључак

1. Планиране количине сирове нафте по деоницама за регулаторни период су усклађене са Методологијом, односно усаглашене са Енергетским билансом Републике Србије и Програмом пословања Транснафте за 2024. годину;
2. Трошкови надокнаде губитака, у складу са Методологијом, нису укључени у обрачун максимално одобреног прихода;
3. Планиране инвестиције у 2024. години су у функцији развоја система за транспорт нафте нафтоводима, односно повећања сигурности и квалитета континуираног транспорта нафте системом нафтовода.

ЕКОНОМСКО - ФИНАНСИЈСКА АНАЛИЗА

Економско – финансијска анализа предметне одлуке о цени приступа систему за транспорт нафте нафтоводима односи се на анализу сваког појединачног елемента максимално одобреног прихода за енергетску делатност транспорта нафте нафтоводима а према Методологији за одређивање цене приступа систему за транспорт нафте нафтоводима и деривата нафте продуктоводима.

Регулаторни период је 2024. година.

Максимално одобрени приход енергетског субјекта за енергетску делатност транспорта нафте нафтоводима приказан је у следећој табели:

(у 000 динара)

Редни број	Позиција	Оправдано 2023	Планирано 2024	Индекс
1.	Оперативни трошкови	628.282	713.582	113,6
2.	Трошкови амортизације	193.753	200.564	103,5
3.	Стопа приноса на регулисана средства	7,77%	7,77%	100,0
4.	Регулисана средства	2.464.997	2.410.990	97,8
	Принос на регулисана средства (3 x 4)	191.530	187.334	97,8
5.	Остали приходи	83.629	2.291	2,7
6.	Корекциони елемент	-451.384	-261.670	58,0
7.	Максимално одобрени приход:	478.552	837.519	175,0

Оперативни трошкови

Економско – финансијска анализа оперативних трошкова уважила је планирану стопу инфлације за 2024. годину од 3,0%, као и да је планирана транспортована количина нафте у регулаторном периоду мања у односу на остварење у 2023. години за 8,0% на деоници нафтовода Дунав – Нови Сад, односно за 7,5% мања на деоници нафтовода Нови Сад - Панчево, а што све има утицаја на планиране оперативне трошкове у регулаторном периоду.

Укупни оперативни трошкови у регулаторном периоду планирани су у износу од 713.582.000 динара (за 13,6% више у односу на оправдане трошкове у 2023. години). Структура оперативних трошкова је приказана у следећој табели:

(у 000 динара)

Р/б	Позиција	2023		Планирано 2024	Индекс
		Остварено	Оправдано		
1	2	3	4	5	6 (5 / 4)
1.	Трошкови материјала и енергије	133.766	133.766	143.531	107,3
1.1.	Трошкови материјала за израду				
1.2.	Трошкови осталог материјала (режијског)	2.779	2.779	2.918	105,0
1.3.	Трошкови горива и енергије	115.373	115.373	123.607	107,1
1.4.	Трошкови резервних делова	12.223	12.223	13.446	110,0
1.5.	Трошкови једнократног отписа алата и инвентара	3.391	3.391	3.560	105,0
2.	Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	279.097	279.097	338.898	121,4
2.1.	Трошкови зарада и накнада зарада (брutto)	216.315	216.315	264.440	122,2
2.2.	Трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде зарада на терет послодавца	32.774	32.774	40.116	122,4
2.3.	Трошкови накнада по уговору о делу	2.361	2.361	2.597	110,0
2.4.	Трошкови накнада по ауторским уговорима				
2.5.	Трошкови накнада по уговору о привременим и повременим пословима	383	383	659	172,0
2.6.	Трошкови накнада физичким лицима по основу осталих уговора				
2.7.	Трошкови накнада директору, односно члановима органа управљања и надзора	4.722	4.722	4.722	100,0
2.8.	Трошкови ангажовања запослених преко агенција и задруга				
2.9.	Остали лични расходи и накнаде	22.542	22.542	26.364	117,0
3.	Трошкови производних услуга	94.307	92.149	104.476	113,4
3.1.	Трошкови услуга на изради учинака				
3.2.	Трошкови транспортних услуга	3.150	3.150	4.539	144,1
3.3.	Трошкови услуга одржавања	47.878	47.878	52.666	110,0
3.4.	Трошкови закупнина	356	356	392	110,2
3.5.	Трошкови сајмова				
3.6.	Трошкови рекламе и пропаганде	2.158			
3.7.	Трошкови истраживања				
3.8.	Трошкови развоја који се не капитализују				
3.9.	Трошкови осталих услуга	40.764	40.764	46.879	115,0
4.	Нематеријални трошкови	118.705	118.705	126.676	106,7
4.1.	Трошкови непроизводних услуга	47.444	47.444	51.748	109,1
4.2.	Трошкови репрезентације	2.440	2.440	2.562	105,0
4.3.	Трошкови премија осигурања	41.342	41.342	42.901	103,8
4.4.	Трошкови платног промета	655	655	719	109,8

4.5.	Трошкови чланарина	2.735	2.735	3.223	117,8
4.6.	Трошкови пореза	10.185	10.185	7.962	78,2
4.7.	Трошкови доприноса				
4.8.	Остали нематеријални трошкови	13.904	13.904	17.563	126,3
5.	Део резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених а који се исплаћују у регулаторном периоду	4.565	4.565		
6.	Укупно (1 + 2 + 3 + 4 + 5)	630.440	628.282	713.582	113,6

Економско – финансијска анализа појединачних оперативних трошкова у регулаторном периоду нарочито је фокусирана на трошкове код којих је предвиђена значајнија промена у односу на остварења у претходним годинама и који су планирани у значајнијем апсолутном износу, а то су:

- „Трошкови зарада и накнада зарада (брото)“ планирани су у регулаторном периоду у износу од 264.440.000 динара (за 22,2% више у односу на остварење у 2023. години), док су „Трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде зарада на терет послодавца“ планирани у регулаторном периоду у износу од 40.116.000 динара (за 22,4% више у односу на остварење у 2023. години). Наведени трошкови зарада планирани су у складу са Програмом пословања „Транснафта“ ад Панчево за 2024. годину на који је Влада дала сагласност („Службени гласник РС“, број 16/2024);
- „Трошкови услуга одржавања“ планирани су у регулаторном периоду у износу од 52.666.000 динара (за 10,0% више у односу на остварење у 2023. години). Планирани трошкови услуга одржавања у регулаторном периоду примарно се односе на услуге одржавања система за транспорт нафте нафтоводима у износу од 37.441.000 динара а чија је просечна старост око 40 година и који стога објективно захтева значајније издатке у одржавање;
- „Трошкови регулаторне накнаде“ планирани су у регулаторном периоду у складу са Методологијом у износу од 13.599.000 динара (1,25% прописане основице) и укључени су у оквиру позиције „Остали нематеријални трошкови“.

На основу свега напред наведеног, оперативни трошкови у регулаторном периоду се могу сматрати оправданим и прихватљивим.

Трошкови амортизације

Трошкови амортизације у регулаторном периоду планирани су у износу од 200.564.000 динара (за 3,5% више у односу на остварење у 2023. години). Трошкови амортизације постојећих средстава у регулаторном периоду планирани су у износу од 194.293.000 динара, а трошкови амортизације средстава која ће бити активирана у регулаторном периоду планирани су у износу од 6.271.000 динара и обрачунати су у складу са планираним активирањем средстава у регулаторном периоду и дефинисаним процењеним корисним веком средстава која ће бити активирана у регулаторном периоду.

Према општем акту о рачуноводству и рачуноводственим политикама енергетског субјекта, трошкови амортизације се обрачунавају пропорционалном методом у процењеном корисном веку трајања средстава а што је у складу са Методологијом. Примењене годишње стопе амортизације у складу су са Одлуком о начину, поступку и роковима за вођење књиговодствених евиденција за потребе регулације и спровођења поступка раздвајања рачуна по делатностима.

На основу свега напред наведеног, трошкови амортизације у регулаторном периоду се могу сматрати оправданим и прихватљивим.

Стопа приноса на регулисана средства

Стопа приноса на регулисана средства у регулаторном периоду је обрачуната у висини од 7,77%, и то применом цене сопственог капитала после опорезивања од 10,00% а коју Агенција оцењује као прихватљиву, пондерисане просечне цене позајмљеног капитала од 5,10% а која се креће у границама обазриво и рационално позајмљених средстава, прописаног учешћа сопственог капитала у финансирању регулисаних средстава од 40,00%, прописаног учешћа позајмљеног капитала у финансирању регулисаних средстава од 60,00% и стопе пореза на добит од 15,00%.

По основу приноса на регулисана средства у максимално одобрени приход у регулаторном периоду укључен је износ од 187.334.000 динара.

На основу свега напред наведеног, стопа приноса на регулисана средства у регулаторном периоду се може сматрати оправданом и прихватљивом.

Регулисана средства

Регулисана средства у регулаторном периоду планирана су у износу од 2.410.990.000 динара (за 2,2% мање у односу на остварење у 2023. години).

Приликом економско – финансијске анализе регулисаних средстава у регулаторном периоду треба имати у виду следеће:

- Вредност регулисаних средстава на почетку регулаторног периода износи 2.454.594.000 динара;
- Енергетски субјект не планира средства прибављена без накнаде;
- Вредност регулисаних средстава на крају регулаторног периода износи 2.367.387.000 динара.

На основу свега напред наведеног, вредност регулисаних средстава у регулаторном периоду се може сматрати оправданом и прихватљивом.

План улагања

Укупна улагања у регулаторном периоду планирана су у износу од 429.858.000 динара (за 173,0% више у односу на остварење у 2023. години).

Извори финансирања планираних улагања у регулаторном периоду су у потпуности сопствена средства.

Улагања у систем за транспорт нафте нафтоводима у регулаторном периоду планирана су у износу од 382.200.000 динара и у складу су са Планом развоја система за транспорт нафте нафтоводима за период 2024-2028. године са Планом инвестиција за период 2024-2026. године на који је Савет Агенције дао сагласност 23. маја 2024. године. Остала улагања (пословни простор, возила, рачунари, софтвер, канцеларијски намештај и сл.) у регулаторном периоду планирана су у износу од 47.658.000 динара и у складу су са Програмом пословања „Транснафта“ ад Панчево за 2024. годину на који је Влада дала сагласност („Службени гласник РС“, број 16/2024).

На основу свега напред наведеног, извори финансирања планираних улагања у регулаторном периоду се могу сматрати оправданим и прихватљивим.

Остали приходи

Остали приходи у регулаторном периоду планирани су у износу од 2.291.000 динара (за 97,3% мање у односу на остварење у 2023. години) и односе се на планиране приходе по основу накнађених штета. Приходи од пенала корисницима система нису планирани у регулаторном периоду јер се ради о ванредним догађајима.

На основу свега напред наведеног, остали приходи у регулаторном периоду се могу сматрати оправданим и прихватљивим.

Корекциони елемент

Корекциони елемент је обрачунат закључно са 2023. годином у износу од -261.670.000 динара и цео износ корекционог елемента је укључен у максимално одобрен приход у регулаторном периоду. Корекциони елемент је примарно последица одступања регулаторних периода у којима су регулисане цене примењене и регулаторних периода за које су регулисане цене обрачунате.

У поступку обрачуна корекционог елемента извршена је оцена оправданости остварених трошкова у претходним регулаторним периодима. Остварени трошкови који нису у директној функцији обављања предметне енергетске делатности или чији се износ не може оценити као оправдан су следећи:

2015. година:

- „Трошкови рекламе и пропаганде“ у износу од 1.262.000 динара;

2016. година:

- „Трошкови рекламе и пропаганде“ у износу од 1.254.000 динара и
- „Трошкови репрезентације“ у износу од 41.000 динара;

2017. година:

- „Трошкови рекламе и пропаганде“ у износу од 1.200.000 динара;

2018. година:

- „Трошкови рекламе и пропаганде“ у износу од 1.241.000 динара;

2019. година:

- „Трошкови рекламе и пропаганде“ у износу од 1.237.000 динара;

2020. година:

- „Сви други остали лични расходи и накнаде„ у износу од 388.000 динара и
- „Трошкови рекламе и пропаганде“ у износу од 1.994.000 динара;

2021. година:

- „Трошкови рекламе и пропаганде“ у износу од 1.812.000 динара;

2022. година:

- „Трошкови рекламе и пропаганде“ у износу од 1.932.000 динара и

2023. година:

- „Трошкови рекламе и пропаганде“ у износу од 2.158.000 динара.

На основу свега напред наведеног, корекциони елемент у регулаторном периоду се може сматрати оправданим и прихватљивим.

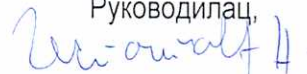
ЦЕНА ПРИСТУПА СИСТЕМУ ЗА ТРАНСПОРТ НАФТЕ НАФТОВОДИМА

Ради сагледавања економско – финансијских ефеката који су последица промене цене приступа систему за транспорт нафте нафтоводима, у наставку је приказан упоредни преглед постојећих и нових цена приступа систему за транспорт нафте нафтоводима:

Деоница нафтовода	Тарифа „енергент“ (динара / t / 100 km)		Индекс
	Постојећа цена	Нова цена	
Сотин – Нови Сад	149,69	193,73	129,4
Нови Сад – Панчево	125,11	154,10	123,2

Сектор за економско-финансијске послове

Руководилац,

Небојша Деспотовић, дипл. екон.